

Popis situace:

Na základě informace o možnosti konzultace uveřejněné v časopisu Auditor 7/2011 prosím o vyjádření k možné reakci ve zprávě auditora na předlužení v podmínkách roku 2012. Dosud jsem v případě poklesu vlastního kapitálu pod ½ základního kapitálu připojoval zvýraznění této skutečnosti do zprávy (asi mělo být přímo ve zprávě zdůrazněním reagováno i na platební neschopnost).

Od roku 2012 neplatí „protikrizová“ novela insolvenčního zákona a statutární orgán by měl bezodkladně reagovat na úpadek ve formě platební neschopnosti (§3/2) i ve formě předlužení s odpovědností za pozdní podání návrhu. Obávám se, že by společnost mohla úspěšně zažalovat auditora, že společnost v souvislosti s auditem bezodkladně neupozornil. Prosím o názor zda stačí dopis, zvýraznění skutečnost.

Stanovisko:

Povinností vedení účetní jednotky je zvážit, zda je účetní jednotka schopna nepřetržitého trvání. Povinností auditora je vyhodnotit, zda vedení společnosti při sestavení účetní závěrky správně použilo předpoklad nepřetržitého trvání účetní jednotky a zda neexistuje významná (materiální) nejistota, pokud jde o schopnost účetní jednotky nepřetržitě trvat.

Jedním z vodítek tohoto posuzování ze strany auditora mohou být i požadavky právních předpisů např. obchodního zákoníku, insolvenčního zákona (zákon č. 182/2006 Sb., zákon o úpadku a způsobech jeho řešení, ve znění pozdějších předpisů), neboť s nimi je spojena i povinnost vedení účetní jednotky konat určitým způsobem.

Pokud auditor při své práci zjistí, že společnosti hrozí riziko předlužení podle insolvenčního zákona, což může zásadním způsobem zpochybnit její schopnost nepřetržitě trvat, je povinen v souladu s požadavky odstavce 16 standardu ISA 570 Předpoklad nepřetržitého trvání účetní jednotky (dále jen ISA 570), získat dostatečné a vhodné důkazní informace, aby mohl určit, zda existuje významná (materiální) nejistota. Tyto informace auditor získává prostřednictvím dalších auditorských postupů, zahrnujících i posouzení faktorů snižujících příslušnou nejistotu. Pokud vedení společnosti ještě nevyhodnotilo schopnost účetní jednotky nepřetržitě trvat, auditor vedení vyzve, aby toto vyhodnocení provedlo.

Na základě všech předložených důkazních informací je auditor povinen vyhodnotit, zda podle jeho názoru existuje významná (materiální) nejistota ohledně schopnosti společnosti nepřetržitě trvat.

V případě, že společnost není předlužena podle insolvenčního zákona a neexistují ani další faktory, které by indikovaly, že existuje významná (materiální) nejistota o schopnosti společnosti nepřetržitě trvat, pak zpráva auditora není modifikována.

V případě, že existuje významná (materiální) nejistota, pokud jde o události nebo okolnosti, které by mohly zásadním způsobem zpochybnit schopnost účetní jednotky nepřetržitě trvat, auditor postupuje v souladu s požadavky odstavce 18 a 19 standardu ISA 570.

V případě, kdy společnost je předložena podle insolvenčního zákona, budou pravděpodobně naplněny i další faktory indikující neschopnost společnosti nepřetržitě trvat a auditor postupuje při vyhotovení zprávy v souladu s odstavci 21 a 22 standardu ISA 570, stejně jako v případě, že vedení společnosti není ochotno provést či rozšířit vyhodnocení schopnosti společnosti nepřetržitě trvat.

V odstavci 23 standardu ISA 570 jsou stanoveny požadavky na komunikaci s osobami pověřené správou a řízením účetní jednotky.

„Pokud se všechny osoby pověřené správou a řízením účetní jednotky nepodílejí na jejím vedení, auditor je povinen tyto osoby informovat o zjištěných událostech a okolnostech, které by mohly zásadním způsobem zpochybnit schopnost účetní jednotky nepřetržitě trvat. Komunikace s osobami pověřenými správou a řízením účetní jednotky musí zahrnovat informace o tom:

- (a) zda tyto události nebo okolnosti představují významnou (materiální) nejistotu,*
- (b) zda je použití předpokladu nepřetržitého trvání účetní jednotky při sestavení a prezentaci její účetní závěrky správné a*
- (c) zda jsou související údaje zveřejněné v účetní závěrce dostatečné.“*

V § 21 odst. 3 a 5 zákona č. 93/2009 Sb., o auditorech (dále jen „zákon o auditorech“) je auditorovi stanovena povinnost neprodleně písemně informovat statutární i dozorčí orgán účetní jednotky v případě, že zjistí skutečnosti, které mohou ohrozit časově neomezené trvání účetní jednotky.

Domníváme se, že žádná další komunikace s účetní jednotkou není nutná, neboť v případě, že existuje významná (materiální) nejistota, bude tato skutečnost dostatečně popsána buď v účetní závěrce, nebo ve zprávě auditora, nebo v obojím. V případě, že předpoklad nepřetržitého trvání účetní jednotky není správný nebo vedení není ochotno či schopno provést nebo rozšířit své vyhodnocení, zpráva auditora bude přiměřeně modifikována.